

zha — Izvzemil ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nepravilna pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijska lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec 1.70, pol leta 1.32, — in celoletno 1.60. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot., osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 1.10, oglasi denarnih zavodov mm po 1.20. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa 1.20. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Kako si vzgajajo bodoče rodove

Skoraj ni dneva, da bi ne zasledili v italijanskem časopisu žaljivega namigavanja na jugoslovensko civilizacijo in nekulturo, na »balkanizem«, ki baje diči vsako naše delo. Po italijanskih nazorih tiči naš narod še globoko v temi srednjeveštva; blagodejna luč, ki je zasvetila iz Rima vsemu ljudstvu, ni še prodrla med naše zapuščine. Tudi nas Slovencev se oklepa duh balkanstva, tudi mi smo še nezrel element v človeški družbi, tudi vse naše delo je delo napol izobraženega naroda, ki se ne zaveda visokih ciljev svobodnega človeškega življenja. Vse naše delo, kulturno in civilizatorno, nosi še znake popolne nezrelosti. In to, pravijo, na vseh poljih: v politiki, v gospodarstvu, v izobrazbi itd.

Zanimivo bi bilo primerjanje vsega našega dela z delom drugih kulturnih narodov, ker bi nam to podalo jasno sliko našega narodnega zdravja, naše notranje moči, ki je brez dvoma vir vsakemu napredku. Najnaravnije za nas, primorske Jugoslovence, je gotovo primerjanje z delom naših najbližjih sosedov, Italijanov.

Najzanesljivejši merilo duševnega napredka vsakega naroda je gotovo skrb, ki jo ta kaže do razvoja najmlajše veje svojega narodnega telesa, do svoje mladine. Kajti iz smeri, ki jo ima v vsakem narodu vzgoja otrok, lahko sodimo na njegovo duševno zrelost. Čim več skrb posveča narod vzgoji in izobrazbi lastne mladine, tem kulturnejši je, t. j. tembolj se zaveda visokih ciljev, ki jih ima naše človeško življenje.

Oglejmo si nekoliko, kakšna je ta skrb pri naših sosedih! Vzgoja otroka začne že v domači hiši; tu se pravzaprav postavljajo temelji značaju in vsej duševni zgradbi bodočega človeka. Do tega dela v družini se seveda odteguje našemu razmotrivanju, ker je zaprt med štiri stene in je vsako natančnejše opazovanje skorajda onemogočeno. Vendar postavili sem z mirnim srcem trditve, da je otroška vzgoja v velikem delu naših sodeželanov usmerjena na neko nezdravo, enostransko pot, ki potiska otroka že v prvi mladosti od edine veljavne in pravega cilja človeškega življenja: od ljubezni. V mlado srce se že od začetka vbija sovraštvo do bližnjega. Vsakdanje življenje nam potrjuje to domnevo. Ni dneva, da ne bi slišal na cesti petletnega paglavca ali deklica, ki zaluča za teboj najnavadnejšo psovko: ščavol! Otroče, se morda niti ne zaveda pomena izrečenih besed, vrže jo v en dan, kakor jo je čul doma iz ust nacionalno prapete matere, a izreče jo v zavesti, da jo udaril tako svojega bližnjega. To je strup, ki polagoma ustvari iz otroka nestrpnega človeka, zaničujočega vse, kar je zrastle na nrtvi njegovega naroda.

Ta domača vzgoja najde v italijanski ljudski šoli svojo vestno pomagalko. V najbližjem slučaju nadaljuje šola vzgojo v to smer z prekomernim in zaslepljenim poudarjanjem vsega italijanskega. Tu igra posebno veliko vlogo ono običajno poudarjanje nekdane veličine italijanske in rimske kulture. Otroci začnejo tako v precepenjanje samega sebe kot človeka in naravna posledica je popolno nerazumevanje ali preziranje vrednosti njegovega sočloveka. V vojnem času pa je ta šola začela po krivdi države in nezrelega učiteljstva še na nevarnejšo pot. Tu se šola izrablja ne samo v svrhu utrjevanja državnega patriotizma, ki je v neki meri tudi dopusten, ampak izrablja se v čisto nacionalističnem, strankarskem duhu. Sovraštvo do vsega, kar je slovensko, se goji po nekem načrtu in tako vztrajno, da se kažejo sadovi te vzgoje vsak dan na javni cesti. Naj navedemo samo za primer, da se na ljudskih šolah spodnje okolice, kjer so združeni italijanski in slovenski otroci pod isto streho, kaže nacionalno sovraštvo v malih, dnevnih sporih, ki jih v predvojnem in medvojnem času ni bilo nikdar opaziti. Italijanska deca je začela ne po lastni krivdi na neko pot, ki bo v prihodnosti gotovo v veliko oviro vsakršnemu sporazumu med obe-

ma narodoma. Nekaj čisto običajnega je že pri nas, da poje deca pod vodstvom svojih učiteljev nacionalistične, zasramujoče popevke, ki so vse prej kot v čast italijanskemu narodu. Pred tedni smo celo videli v sprevodu, ki se je pomikal v politične svrhe po tržških ulicah, oddelek šolskih otrok pod vodstvom svojega učitelja, kateri so prepevali navdušeno fašistovski pesem in vzklíkali z nekakim ponosom znane strastne besede proti Slovincem in komunistom. Taka je tedaj šolska vzgoja v našem mestu in upravičeno se moramo vprašati: Kaj bo iz tega?

Kakor bi ne bilo še zadosti tega duševnega zastrupljanja italijanske mladine, pa je začel pred meseci tržški list »Il Piccolo« izdajati vsako soboto posebno prilogo svojemu večernemu listu, ki je namenjena, kakor izhaja iz njene posebnega naslova »Il Piccolo dei piccolli«, izključno italijanski mladini. Z neko radovednostjo smo spremljali ta list od njegovega rojstva sem, misleč, da bomo našli v njem odseve sodobnega razvoja italijanske slikarske in književne umetnosti, na mladinskem polju; pa smo se temeljito motili. Da, še več! Iz prevideli smo, da je bil ustvarjen iz nizkih političnih nagonov, kar se more vsakemu poštemu človeku, naj je pedagog ali ne, studiti v dno duše. Že pri opremljanju lista smo morali ugotoviti, da tu ne more biti govora o kakem estetskem čustvovanju izdajateljev, kar nikakor ne dela časti velikemu tržškemu mestu, ki hoče veljati nekaj tudi na umetniškem polju. Risbe in njih vsebina so prav duševno »kanibalstvo«, ki nima druge namena, ko samo vzbujati v mladini instinkte najnižje vrste. Take vrste listov mora iz estetskih nagibov odkloniti ne samo vsak umetniško čuteč človek, ampak tudi sleherni vzgojitelj. Kajti naloga risb v mladinskih listih je tudi vzgojna in sicer v največji meri, ker v njih se uči otrok iz poznati lepoto linij žive narave, tega neizčrpnega vira vsega lepega. Če se pa ozremo na vsebino lista samega, pa se nam lasje kar zjeze. Nič prijetnih, čudovitih pravljic, nič zveznic, nečih pesmic, odmev otroške notranjosti ali narave, nič pouka iz najrazličnejših polj človeškega delovanja! V njem je vse le banalnost, zvito preracunana na učinek, potem še zraven gnoj, iztaknjen v gnojnici sodobnega političnega življenja. V povestih se pripovedujejo grozovitosti, v smešnicah se obravnavajo vsi dnevi dogodki, od politike sem do najneslajnejših dvoumnosti, v pesmih pa divja nacionalistični strup nahušuje vrste, ki pridiga sovraštvo na levo in desno. Danes je ost naperjena proti socialistom, jutri proti Slovincem, pozjutraj spet proti komunistom itd. Velikomestni, poulični gnoj na celi črti! Govora je o bombah, revolverjih, strikških vislicah, rabljih, policajih itd., tako da je zastrupljanje mladih srca popolno. Kaj naj reče k temu resen književnik, kaj skrben pedagog! Kam naj pripelje italijansko ljudstvo taka vzgoja njegove mladine? Kako naj se ublažijo in popravijo vse grozne posledice vojnih let, ki so zarisale marsikatero senco v srca nedolžnih otrok? Tako delo, izvirajoče iz kosmate vesti nesramnega židovstva, more pognati celo generacijo v duševno pogubo, a vse zaradi morebitnih hipnih potreb dnevnih politikov. Tak nacionalizem ni nacionalizem, ampak je blaznost, ki se mora nekoč kruto maščevati nad brezvestneži.

Če se ozremo na vzgojno delovanje našega doma, naše šole in naših listov, moremo z zadovoljstvom vzklíkati. »Hvala ti, Bog, da si me rešil teme in pokazal luč!« Ni treba, da bi ta svoj vzklík še posebej pojasnjevali s »drobnim opisovanjem razlike našega vzgojnega dela, kajti čisto je našo delo in jasno, brez vseh postranskih namerov in usmerjeno v edino pravi cilj, ki je: Vzgojiti našo mladino v boljše ljudi! Kajti le ta cilj nam bo porok za srečo naših bodočih dni.

da podvzame avstrijska vlada potrebne korake v olajšanju razmejnitvenih del. Poslaniška konferenca je sporočeno razloge odobrila in dne 30. maja t. l. izročila avstrijskemu poslaniku v Parizu posebno noto, v kateri je zahtevala od avstrijske vlade, da ukrene vse potrebno v smislu predpisov, predvidenih v členu 33 saintgermanske mirovne pogodbe glede pomirjenja obmejnega prebivalstva.

Rezultat občinskih volitev v Sloveniji
Najnovjša številka »Naših Zapisov« prinaša izčrpano statistično gračavo o zadnjih občinskih volitvah v Sloveniji. Rezultat teh volitev je jasno razviden iz naslednjega:
Slovenska ljudska stranka v občinah: absolutno večino 528, polovico mandatov 59, relativno večino 41, v manjšini 171, brez zastopstva.
Samostojna kmet. stranka v občinah: absolutno večino 105, polovico mandatov 29, relativno večino 13, v manjšini 270, brez zastopstva 415.
Jug. socialna-demokratska stranka v

občinah: absolutno večino 28, polovico mandatov 14, relativno večino 12, v manjšini 111, brez zastopstva 667.

Komunistična stranka v občinah: absolutno večino 4, polovico mandatov —, relativno večino 5, v manjšini 21, brez zastopstva 802.

Jugoslovenska dem. stranka v občinah: absolutno večino 5, polovico mandatov 2, relativno večino 6, v manjšini 51, brez zastopstva 768.

Narodno-soc. stranka v občinah: absolutno večino 1, polovico mandatov —, relativno večino —, v manjšini 31, brez zastopstva 799.

Neopredeljeni v občinah: absolutno večino 14, polovico mandatov 5, relativno večino 5, v manjšini 57, brez zastopstva 757.

Reka

Po krvavih spopadih na Reki

REKA, 29. O krvavih pred večerajšnjih dogodkih se doznajajo še te le vesti: Alpska stotinja je dobila strog ukaz, da prepreči z vsemi sredstvi vdor kakih reških demonstrantov na Sušak, in sicer za to, ker bi to moglo imeti za posledico, kakor mednarodne zapletljaj. Ko so demonstranti prišli do sušakega mosta, ki je bil zastražen po alpinčih, so jim le to odločno zaprli pot. Ker pa so demonstranti poizkušali s silo vdreti čez most, so alpinci otvorili na nje ogenj. Arditi so sklenili izvršiti vsled tega proti alpincem kazenski pohod. Prebili so večeraj zjutraj orožniške kordone in vdrla na Sušak in prišli do alpske vojašnice, kjer so jih alpinci sprejeli s streljanjem iz pušek. Pri tem spopadu je bil ustrelen poročnik in bivši legionar Zamoni. Vest o streljanju s strani suških Hrvatov, ki so jo objavili nekateri hujšakški listi, je torej lažnjiva.

V Reko se je med tem vrnil relativen mir. Po mestu krožijo sicer še vedno oborožene skupine mladeničev, toda do hujših spopadov ni prišlo. Fašistovska, demokratična, nacionalna, republikanska, nacionalistična in ljudska stranka so izdale proglas, v katerem prošjo svoje člane, naj ne hodijo oboroženi po mestu. Kak uspeh bo imela ta prošnja, se lahko predvideva.

Včeraj so se začela pogajanja med italijanskim blokom in Zanellovci za sestavo provizorične vlade, ki naj bi naredila končno red na Reki, tudi zdi se, da pogajanja ne bodo imela uspeha. Zanela vodi pogajanja za svojo stranko iz Opatije.

Kar se tiče vprašanja luke Baroš, se je izjavila tudi Zanellova stranka proti ločitvi te luke od reške luke, poudarjajoč, da avtonomska stranka priznava rapalsko pogodbo le v uradnem besedilu.

Čehoslovaška

Italija in mala ententa

PRAGA, 28. V tukajšnjih političnih krogih je vzbudila veliko pozornost terpelacija, ki so jo vložili nekateri poslanci italijanskega parlamenta, na italijanskega min. za trgovino z ozirom na čehoslovaško konkurenco. Smatra se, da je to akt maščevanja italijanskih voščilnih krogov, ki niso naklonjeni poslednjim dogodkom v centralni Evropi in jih zveza držav male entente navdaja s strahom.

Konferenca delavskih telovadnih društev v Pragi

PRAGA, 29. Mednarodna konferenca delavske zveze za telesno vzgojo in šport, ki se je vršila v Pragi, je enotno odobrila sledeči proglas, ki ga je predložil francoski zastopnik Aurav: »Mednarodna konferenca delavske zveze za telesno vzgojo in šport izraža — ki vladi svojo odkritosrčno hvalnost radi lepega sprejema, ki so ga bila deložna zastopstva vseh narodov, ter uverjava, da bo ohranila prijeten spomin na zanimanje, ki ga je kazala čehoslovaška vlada za telesno in moralno vzgojo mednarodno-socialistične delavske mladine.« Praški občini je konferenca tudi poslala svojo zahvalo. Konferenca so se udeležili avstrijski, belgijski, finski, francoski, angleški, jugoslovenski, švicarski in nemški zastopniki.

Zunanja trgovina Čehoslovaške

PRAGA, 29. Prostojočina za izvoz papirja, papirnatih izdelkov in grafičnih proizvodov je bila znižana od 1/2% na 1/4% vrednosti. Za lan in lanene stvari na 1/4% in ravnotako tudi za obuvla.

Italija

Italijanska vladna kriza

RIM, 29. Še vedno se nervozno išče mož, ki bi mogel nadomestiti bivšega ministrskega predsednika Giolittija; do slej se pa še ni našel. Zbornica se v tem oziru loči na dve stranki. Desnica, fašisti, nacionalisti, liberalni demokrati, ki se hvaljajo, da so povzročili vladno krizo, bi hotela — Giolittija nazaj. Ljudska stranka bi se tudi ne protivila Giolittijevo vrnitvi. Vse druge stranke so odločno proti njemu. Kar se tiče socialistov — ki se sicer drže še v ozadju, ker se še niso odločili za sodelovanje na vladi in sodelujejo le neuradno pri reševanju vladne krize — se smatra, da bi ne bil njihov odpor tako močan edinole

proti enemu možu: sedanjemu predsedniku zbornice De Nicolò. De Nicolò uživa razen tega velike simpatije tudi pri drugih strankah in je zelo verjetno, da bo poverjena njemu sestava nove vlade, če bi se Giolitti res ne nameraval na kak način vrniti na vlado. Toda Giolitti ni mož, ki bi se — vredno je to ponoviti — dal voditi za nos. Spletka, s katero so se hotele nekatere stranke rešiti ministra vnanjih stvari in si ohraniti ministrskega predsednika samo kot zdravnika za — notranje bolezni, ni mogla zaslepeti starega lisjaka Giolittija. Povedal jim je v svojem govoru na kratko, toda odločno, da je uganil njihove načrte: »Jaz se popolnoma strinjam z izjavami ministra Sforze o vnanji politiki«, je rekel Giolitti. S tem je povedal vse. Iz teh kratkih besed je razvidna njegova zavest, da Italija še krvavo rabi njegovega vodstva, obenem pa tiči v teh besedah opomin: »Če hočete, da pridem nazaj, boste morali dovoliti, da vodim razen notranje politike tudi vnanjo politiko, kakor sem jo vodil doslej!«

Zelo značilen je v tem oziru tudi govor, ki ga je imel bivši ministrski predsednik z nekdanjim ministrom vnan. stvari Sonnino. Znano je, da sta bila ta dva moža zelo huda nasprotnika in zato je naredilo poročilo lista »Tempo« o njunem prisrčnem pogovoru velik vtisek na italijansko politično javnost. »Tempo« pravi, da se je začel pogovor med dvema politikoma nenadoma in nepričakovano pred otvoritvijo večerajšnje senatove seje. Ko je vstopil Giolitti v dvorano, se mu je Sonnino, ki je sedel na desnici, nenadoma približal in mu dal roko v pozdrav. Giolitti, ki ni pričakoval tega pozdrava, je dal svojo desnico bivšemu ministru vnanjih stvari, in videlo se je, da sta si moža pri srčno stisnila roki.

»Torej — je dejal Sonnino — Ti si zares sklenil, zapustiti vlado?«

Da — je odgovoril Giolitti — sklenil sem oditi v Cavour. Vzel pa bom gotovo listek za tja in nazaj — je pripomnil smehljaje.

Toda Ti ne smeš odpotovati — je odgovoril Sonnino — država pričakuje še veliko od Tebe. Čemu zapuščas vlado?«

Gotovo bom pustil vlado v boljših razmerah, nego sem jo prevzel. Ko sem prevzel vlado, niso mogli potovati orožniki ne kraljevi stražniki, danes je to drugače. Toda glasovanje v zbornici me ni zadovoljilo. Prigovarjalo se je hudo vnanji politiki. In vendar sem jaz naredil mir, mir, ki ga Ti gotovo ne odobravaš.

Da — je odgovoril Sonnino — ne odobram Tvojega miru, toda nedvomno si dal naši državi mir.

Moja naloga je torej dokončana — je pripomnil Giolitti.

Toliko glede vnanje dosedanje politike, pri kateri namerava — kakor se vidi — Giolitti vztrajati. Da pa bo stavil za svojo eventualno povrnitev na vlado pogoje tudi glede notranje politike, je razvidno iz nadaljnjega pogovora s Sonnino.

»Ti moraš ostati na vladi — je dejal Sonnino. Kakšni vzroki ti to branijo?«

»Nočem Ti skrivati — je odgovoril Giolitti, ki je bil medtem potegnil Sonnina na stran, toda vendar ne tako daleč, da bi ju ne bili mogli čuti senatorji na bližnjih sedežih — nočem Ti skrivati, da je vprašanje uradniške reforme zelo kočljivo. Zbornica se po večini ni pokazala navdušena za to, da bi se dala vladi v tem vprašanju polnomoč. In vendar ne bo mogla nobena vlada rešiti tega ogromnega in zapletenega vprašanja, če ne bo imela polnomoči. Pripominjam, da sem zapazil po raznih znakih, da se tudi ljudska stranka ne more odločiti glede dovolitve te polnomoči.«

V nadaljnjem pogovoru je Sonnino vprašal Giolittija, ali je predložil kralju za svoja naslednika Bonomija. Giolitti je zanikal. Na vprašanje, ali je predložil De Nicolò, se je nasmehnil, kakor bi hotel potrditi. Medtem je predsednik senata Tittoni pozvonil v znak začetka seje in Sonnino je rekel samo: »Ti ne smeš vzeti nikakega voznega listka, temveč moraš ostati v Rimu v korist državi!«

Giolitti se je zopet nasmehnil, pozdravil Sonnina in odšel proti vladni klopi.

Tako »Tempo«. Zdi se torej, da bi se Giolitti vendarle vrnil na vlado, čeravno: se splošno zagotavlja, da je odklonil vse tozadavne predloge, ko bo enkrat imel zagotovilo, da lahko dela po svoji volji. Ker pa bo treba za to še precej časa, bo sestava začasne vlade najbrže poverjena sedanjemu predsedniku zbornice.

Posvetovanja pri kralju se medtem nadaljujejo. Danes zjutraj so bili sprejeti senator podpredsednik markiz Torrigiani, podpredsednik zbornice Mauri in končno bivša ministrska predsednika Salandra in Orlando. Popoldne se bo kralj posvetoval z Nittijem, Sonnino, Luzzattijem in Bosellijem.

Giolittijeva politika nasproti fašistom in Labrioli

RIM, 29. Neapoljski list »Giornale della Sera« smatra, da se ima sedanjaja

vladna kriza pripisati med drugim tudi sporu med ministrskim predsednikom Giolittijem in neapoljskim poslancem ministrom Labriolo. »Vedeti se mora — pravi list — da je nastal med koncem februarja in prvimi dnevi marca velik spor med ministrom Labriolo in vlado, in sicer zaradi stališča, ki sta ga zavzemala predsednik in dva njegova »attachéja« nasproti fašizmu. Največ skrb in nejevolje so delali ministru javnih del napadi na delavske zadruge in zbornice. Minister Labriola je smatral te napade kot napade na lastno delovanje, katerega namen je bila obramba ica ustanov brez ozira na strankarske mržnje.

Vsled tega je Labriola smatral za potrebno, da se pogovori na širi oči z N. E. Giolittijem, da mu izrazi jasno svoje mnenje in da sliši tudi njegovo mnenje.

Pogovor se je vršil v predsedniški pisarnici v Viminalu, in ta pogovor ni bil kratek in ni imel nikakor značaja navadnih razprav med ministri. Minister Labriola je branil zelo živahno svoje stališče in je pozval Giolittija izrecno, naj mu pove svoje mnenje o fašizmu, ker namerava — tako je rekel Labriola — zavzeti v tej stvari odločno stališče. Stari predsednik je zasluhlj vprašanje. Najprej je dal prav svojemu ministru glede njegove nejevolje proti fašizmu. Obziral je nato fašistovska nasilja, spomnil je svoje socialistom priljazno delovanje, in se je končno izjavil silno pohvalno o zadrukah, poudarjajoč, da so njegove naredbe kvestorjem in prefektom določne, ker on ne namerava nikakor dopustiti, da bi dežela postala žrtev bele reakcije s strani zasebnikov, ki izvršujejo belo reakcijo večkrat brez vzroka.

Toda — je pripomnil Giolitti — treba je postopati previdno, treba je obvarovati državo od velike nesreče.

Če odredbe proti fašistom ostajajo samo na papirju — je dejal Giolitti — tiči vzrok v tem, da imajo fašisti veliko pristašev v upravnih uradih in pri samih policijskih organih. Razen tega prihaja v upoštevanje še vojska, kjer neki general zelo spretno dela. Treba je torej delati previdno — je zaključil »stari« —, da se prepreči fašistom, nahujskanim vsled vladne strogosti, da pahnejo deželo v zmešnjavo s hujškanje vojske — na upor...

Giolitti pa je na vsak način zagotovil Labrioli, da bo kot vladni predsednik vsako cenil mnenje enega svojih sodelovalcev in da se bo poizkušalo vse, da se potlači začudenja se meščanska vojska.

Labrioli so se zdele Giolittijeve izjave iskrene. Vsled tega jih je vzel — čeravno ne z navdušenjem — na znanje in ostal na svojem mestu, ker se je prepričal, da bi bila previdnost morda res potrebna. Toda prišlo je hujše. Nasilja so se nadaljevala in število požarov in drugi je zrastle že na stotine. Minister Labriola je tedaj uvel del preiskavo, katero je poveril svojim uradnikom, ker »prefektskim poročilom« ni nikakor zaupal. Izide te preiskave je zbral v veliko knjigo, katero je poslal ministrskemu predsedniku s pospremnim pismom, v katerem ga je zopet pozval, naj mu pove svoje mnenje o fašizmu, ker da namerava zavzeti nasproti njemu določno stališče.

To pismo je bilo izročeno ministrskemu predsedniku nekoliko dni pred volitvami, toda ostalo je brez odgovora, dokler se ni Labriola po volitvah vrnil v Rim. In tedaj se je tudi slišalo o burnih sejah ministrskega sveta.

Krvavi spopadi med fašisti in komunisti v Grossetu. — En mrtev in šest ranjenih v Grossetu. 29. Tukaj je prišlo do krvavega spopada med fašisti in socialisti. Iz Firenc je prišla v mesto skupina fašistov. Neki člani te skupine so se nekje srečali z nekimi komunisti, s katerimi so se začeli pretekati. Prišlo je do spopada, v katerem je bil ranjen en fašist. Fašisti so takoj nato vdrl v mesto, streljajoč iz revolverjev. Pri Porta Nuova je prišlo do spopada z zidariji na neki zgradbi, ki so sprejeli fašiste s kamnjenjem. Fašisti so odgovorili s samokresni in ubili nekoga zidarja. Do hudega spopada je prišlo tudi na trgu Vittorio Emanuele, kjer so bile tri osebe težko ranjene. Vsem je bilo ranjenih 7 oseb, katerih ena smrtno. Prefekt je dal aretirati nekoliko komunistov.

Rusija

Sovjetski veljak o sedanjem položaju v Rusiji. DUNAJ, 28. Poslanik sovjetske vlade v Berlinu Viktor Kop je dal ruskemu listu »Novi Mir« sledečo izjavo:

»Rusija se nahaja sedaj na poti svojega ozdravljenja. Samo nekoliko mesecev ima Rusija mir in že se opaža preporod njenih gospodarskih moči. Obiskal sem mnogo tovarniš, predvsem kovinarskih delavnic, in ugotovil z veseljem, da jim ne manjkajo ne stroji ne druge tehnične naprave. Večina tistih tovarniš, ki delajo, ima isto število delavcev kakor prej. Manjka pa jim strokovno osebje. Rešitev iz te zadrege se išče s tem, da se izobražujejo kvalificirani delavci in da se uporabljajo inozemski strokovnjaki. Najvažnejše vprašanje v ruskem gospodarskem življenju je razvoj industrije v Petrogradu. Osredni izvršilni odbor je posvečal temu vprašanju na svoji zadnji seji posebno pažnjo. Ker pripadajo druga balistična pristanišča novim območnim državam, je postal Petrograd veliko trgovsko središče.

Vesti, da so Kronstadtski vstaji uničili petrograjsko tvornice in celo tudi mesto, so popolnoma izmišljene. Obnovitev industrije v Petrogradu bo odvisna predvsem od zalaganja tega mesta s premogom. Politični položaj v državi se je tudi zboljšal. Gospodarske preuredbe so kmalu pomirile in jih približale sovjetski vladi. Borbo proti Mahnovim tolpam na Ukrajini se uspešno nadaljuje. Tolovajstvo je že bilo na svojem vrhuncu. Dogodke na Daljnem vzhodu smatramo v Moskvi za nov poskus nekaterih držav sporazuma, da bi zopet začele politiko vikanja v ruske zadeve. Z vojaškega vidika ne predstavlja to pustolovstvo nikake nevarnosti in tamkajšnje domače čete so zadostno močne, da napravijo same konec temu novemu poskusu.

Nadležni Semenov. — Odgovornost japonske vlade

PEKING, 27. Protiboljševiška vlada v Vladivostoku je izdala, čim je general Semenov prišel v mesto, proglas radi pomirjenja prebivalstva daljnovezhodne republike. Proglas naglašala, da se general Semenov nahaja v Vladivostoku le začasno in da bo v kratkem zopet odpotoval.

Angleški listi, ki izhajajo v Pekingu, zahtevajo od japonske vlade, naj pojasni svoje stališče glede zadnjih dogodkov v Vladivostoku. Pred kratkim je japonska vlada obelodanila tozadevno neko izjavo. Ta izjava pa ni nikogar prepričala, da je japonska vlada popolnoma nedolžna.

Ruska daljnovezhodna republika kliče Ameriko na pomoč

CITA (glav. mesto daljnovezh. rep.), 27. Diplomatski zastopnik ruske daljnovezhodne republike v Pekingu je izročil tamkajšnjemu poslaniku Zedinjenih držav noto, s katero protestira vlada daljnovezhodne republike proti temu, da Japonska podpira protirevolucionarce v Vladivostoku. Vlada daljnovezhodne republike prosi vlado Zedinjenih držav, naj zahteva od Japonske, da se umakne z ozemlja ruske daljnovezhodne republike.

Anglija

De Valera in Sir Craig odgovorila Lloyd Georgeu

LONDON, 29. De Valera je odgovoril Lloyd Georgeu takole: Posvetujem se s tistimi med poglavitnimi zastopniki irskega ljudstva, ki so najbolj odkriti in pristajajo trajnega miru med obema sosednima narodoma. Toda ne vidimo nobene poti, ki bi pripeljala do tega miru, ker nečete priznati irskih oblastev in ker odklanjate načelo svobodne samoodločbe. Preden bi vam odgovoril bolj obširno, bi se želel posvetovati z nekaterimi zastopniki irskih manjšin. De Valera je pisal Siru Jamesu Craigu, ministrskemu predsedniku severne Irske in štirim glavnim unionistom, da bo v njegovem govoru na Lloyd Georgeovo pismo beseda tudi o življenju in bodočnosti političnih manjšin na Irskem. Vseled tega bi želel vedeti najprej, kakšno je njihovo mnenje, ter jih zato vabil, naj se snidejo z njim v nedeljo dne 4. julija predpoldne v mestni hiši v Dublinu. Včeraj zvečer Lloyd George ni še imel De Valerovega odgovora in je prečital dolgi zbornici brzojavko, ki jo je dobil od Sirja Jamesa Craiga. Craig pravi v svoji brzojavki, da sprejema vabilo h konferenci, na kateri bi se razpravljalo o načinu za pomirjenje Irske. Sir Craig misli poslati na to konferenco finančnega ministra Pollocka, naučnega ministra Londonderryja in ministra za delo Andrews.

Državna konferenca. — Kanada in Južna Afrika proti zvezi z Japonsko

LONDON, 29. »Daily Mail« poroča Ministrski predsednik angleške države so se sestali včeraj pod Balfourjevim predsedništvom in so razpravljali o vprašanju obnove zveze z Japonsko. Kanadski ministrski predsednik se je izrekel proti obnovitvi, če bi se z njo Anglija zamerila Zedinjenim državam. Kanada se boji, da bi se oboroževanje vsled obnove zveze še poostri. Južna Afrika je zavzela isto stališče.

Klavrna otvoritev južnoirskega parlamenta

DUBLIN, 28. Danes je bil odprt južnoirski parlament. Od 120 poslancev doljne zbornice so prišli k seji samo poslanci, ki jih je izvolilo vseučilišče v Dublinu. Od 64 senatorjev jih je prišlo

k seji samo 15. Svečanost je trajala samo ¼ ure. Občinstvo je bilo popolnoma hladno. Zasedanje je bilo odgodeno do 13. julija.

Lloyd George naznanil zbornici, da je stavka rudarjev končana

LONDON, 28. Lloyd George je naznanil doljni zbornici, da se je med rudarji in vlado sklenil sporazum. Pogodba bo veljavna do 30. septembra 1922. In se bo lahko odpovedala tri mesece vnaprej. Ta sporazum — je rekel Lloyd George — je resen poskus z udeležbo pri dobitku, kakršnega še ni bilo v nobeni drugi državi. Nato je sporečil Chamberlain, da bo predlog o kreditu 10 milijonov za pomoč oškodovanim krajem izročil zbornici prihodnji petek. Razprava o doseženem sporazumu se bo vršila še le po osmih dnevih, da se tako olajša naloga voditeljev rudarjev in da se prepreči vsak vpliv od zunaj.

Kovinarski delavci proti znižanju plač

LONDON, 29. Predlogi gospodarstev o znižanju plač so bili predloženi zvezi kovinarskih delavcev, naj glasuje, ali se ti predlogi imajo sprejeti ali ne. Delavci so se izrekli z veliko večino proti sprejetju omenjenih predlogov.

Francija

Francozi za odločen nastop proti Grški

PARIZ, 29. »Petit Parisien« javlja: Med Londonom in Parizom se vršijo pogajanja o zadržanju, ki ga bo treba zavzeti sprito grškega odgovora. List trdi, da so francoski krogi mnenja, da je treba poslati grški zadnji opomin in ji povedati, da se spušta s svojo otežavo v pustolovstvo, katerega posledice bo nosila sama, ter da ne more nikakor upati na pomoč s strani Anglije, Francije in Italije.

Razdor v zvezi francoskih železničarjev

PARIZ, 29. Tajnik urada reformističnih železničarjev je poslal uradu skrajnih železničarjev zakonitim potom poziv, naj zapusti prostore zveze železničarjev.

Ogrska

Madžarski zunanji minister o pogajanjih z dr. Benešem

BUDIMPEŠTA, 29. Minister za zunanje posle grof Banffy se je izrazil napram poročevalcu madžarskega dopisnega urada o sestanku v Marjaskih Laznih: Povodom konferencie v Brucku sprožena vprašanja, katere se sedaj podrobno razpravljajo v Budimpešti in Pragi, so se dopolnile s pravkar izvršeno izmenjavo misli. Sestanek v Marjaskih Laznih zatorej ni konec izmenjave teh idej, temveč je nadaljina postaja konstruktivnega delovanja, katerega smoter je zavzorevanje srednje-evropskega miru z vpoštevanjem upravičenih interesov vseh držav.

Izpraznitev zapadne Madžarske.

DUNAJ, 28. »Parlamentarkorrespondenz« poroča, da so države antantnih veselil izročile Madžarski noto, v kateri se madžarska republika pa opozarja na to, naj pod nobenim pogojem ne dovoli izgredev pri izpraznitvi Zapadne Madžarske, ki pripade po trianonskem mirovnem dogovoru Avstriji. Vsek poiskus zavlačevanja izpraznitve in vsi nemiri bi imeli za Madžarsko zelo slabe posledice. Antantne veselile so pozvale Avstrijo, da imenuje v komisijo, ki bo takoj po ratifikaciji trianonskega miru začela z delom, to je z razmejnitvijo v Zapadni Madžarski, svojega zastopnika.

Grška

Pred začetkom grške ofenzive

LONDON, 29. Dopisnik lista »Times« poroča iz Smirne, da se bo grška ofenziva začela v najkrajšem času. Kralj Konstantin, prestolonaslednik Jurij, princ Andrej in general Papulas, vrhovni poveljnik grških čet, so odpotovali danes iz Smirne na fronto.

Amerika

Železničarjem se bodo znižale plače

PARIZ, 29. »Chicago Tribune« javlja, da se bodo s 1. julijem znižale plače ameriških železničarjev za 12%.

Sporazum glede Knoxove in Porterjeve resolucije

WASHINGTON, 28. Listi javljajo, da sta se obe zbornici sporazumeli glede Porterjeve in Knoxove resolucije o prenehanju vojne stanja med Zedinjenimi državami ter Nemčijo in Avstrijo.

stavil v primernih mejah, primerno svojim močam in ozirom na bodočnost — pa glej, kam je dovedlo vse to! Nji se je zahotelo gospodstva, sijaja, gostij, kočij, zlatih dvoran s svilinami tkaninami, srebrnega posodja in draguljnih nakitov! Kakor da more vse to zmagovati mal trgovci, ki živijo od dnevnih prihodkov, a večkrat se jim niti ne približujejo! Kje so mu bile oči? Tudi to se bile omamljene od sijaja, zgrajene na domišljevnem bogatstvu. Kje so mu bile misli? V kupčiji, v večni skrbi, kako bi pridobil še več, da zadovolji sebi in da bo imel mir v hiši pred nikdar mirno ženo, v pehanju za bogatstvom, ki se doseže preko noči, za častmi in ugledom — samo visoko, visoko, čim dalje od čestitega ogranka, v katerem je živel skromno, srečno in zadovoljno!

Take in razne druge misli so se mu vrtele po glavi in ga sedaj razpaljale, sedaj ubijale, da se mu je srce stiskalo in so mu solze silile v oči. Že so bili pomočniki odšli, železne zapore na oknih in vratih prodajalnice so se spustile, a plin je goral nad njegovo glavo, ko je on še sedel v pisarnici nad knjigami, računmi in spisi. Poslali so bili ponj; on pa je nagel služkinjo. Pozneje je prišla njegova žena, da bi ga vprašala, ali hoče, morda, da mu pošljejo kaj sem dol?

— Pojdi, izgubi se mi izpred oči! — je zakričal, čim se je prikazala na vratih. In zaloputnil ji je vrata pred nosom.

Oh, kako jo je sovražil v tem hipu! Kako je preklinjal dan, ko jo je vzela! Ker ona je bila

Azija

Turki naznanjajo nekoliko delnih uspehov.

ANGORA, 28. Uradno turško poročilo pravi: Pri Bakidžiki je bil neki grški oddelček, ki je hotel prodirati proti Tadaru in Ispi, odbit z velikimi izgubami in se je moral umakniti. Neka turška torpedovka je obstrlevala obalo vzhodno od Jalove. Neka druga grška torpedovka je zastoj poskušala izkrcati pri Smirni oddelek, katerih naloga bi bila, da pomenejo grškemu oddelku, ki je prišel iz Bakidžike. Pri Brusi so vrli turški letalci nekoliko bomb v grške hangarje. V okolici Bruse in pri Ujšaku so Turki nenadoma in uspešno napadli grške sprednje straže severno-zahodno od Ujšaka in Isahilerja ter zahodno od Domleu Bunnarja. Južno od Nazli so Grki skušali prekorčiti reko Mederes. Bili so odbiti in so imeli izgube.

Angleški mohamedanci in vojna v Mali Aziji

CARIGRAD, 28. Med indijskimi mohamedanci se bolj in bolj širi hudo nasprotovanje proti vsakemu vikanju Anglije v spor med Grško in Turško radi usode Smirne in Trakije. Po mestih Indije se vršijo shodi, na katerih se sklepaajo resolucije v prilog Turški. V eni takih resolucij je izrečno rečeno, da se bo v Indiji v sporazumu z narodno skupščino proglasila neodvisna republika, ako bo Anglija posredno ali neposredno, javno ali tajno podpirala Grke v njihovi borbi proti angorski vladi.

Japonska in ruska napoved vojne

PARIZ, 28. Japonsko poslanstvo v Parizu javlja, da ni bilo še obveščeno o tem, da bi bil Cicerin napoved Japonske vojno. Ako se pa pokaže, da je ta vest resnična, se ne bo podziranje japonske vlade vsled tega nikakor spremenilo. Japonska je poslala svoje čete v Sibirijo 1. 1918. v sporazumu z Anglijo, Francijo, Zedinjenimi državami in protiboljševiškega dela ruskega prebivalstva. Japonske operacije so bile na korist vsem omenjenim državam. Kljub temu je japonska vlada sklenila, da bo te operacije sklenila in ne razširila. Japonska ne priznava sovjetske vlade in vsled tega njene napovedi vojne ne bo upoštevala. Ako bodo Rusi napadli, bodo Japonci odgovarjali le toliko, kolikor bo zahtevala potreba lastne obrambe.

Kitajska proti obnovitvi angleško-japonske zveze.

LONDON, 28. Delavski dnevnik »Daily Herald« je objavil sledečo brzojavko, ki mu jo je poslal predsednik kitajske republike: »Kitajska je dežela delavcev v najširšem pomenu te besede. Od 450 milijonov duš našega prebivalstva jih je 95% delavcev. Delavci pa imajo na našem socialnem redu višjo stopnjo kakor trgovci. Prijateljska pomoč angleških delavcev bo v krizi, ki se pripravlja, posebno dobrodošla. Posledice obnove angleško-japonske zveze — pravi Lenox-Sampson, svetovalec kitajske vlade — bodo grozne, ker bi nova zveza udušila vsa prijateljska čustva Kitajcev nasproti Angliji in bi povečala nevarnost oboroženega spopada na Daljnem vzhodu. Ako se zveza obnovi, bo sledil na Kitajskem boj kot angleškega blaga in Japonska bo nadaljevala svojo politiko zakupovanja nasproti Kitajski, naj bi ta njena politika imela dovesti tudi do vojne.«

Japonski prestolonaslednik pride v Rim.

PARIZ, 28. Japonski prestolonaslednik pride v Rim med 10. in 15. julijem. Spremljali ga bodo knez Kanin, grof Kinda, načelnik prestolonaslednikovega spremstva, admiral Takessita in general Nara. Prestolonaslednik ostane v Italiji kakih 10 dni. Načrt uradnega obiska bo objavljen še ta teden.

Pismo iz Rima

Ustanovitev skupin

1. Kakor je znano, so se morale po poslovniku rimske zbornice ustanoviti skupine. Skupina, ki doseže vsaj deset članov-poslancev, ima pravico do ustanovitve lastnega urada. Tako so ustanovili populari, socialisti, komunisti, nacionalisti, agrarci, fašisti, socialni reformisti, socialni demokrati, liberalni demokrati in demokratični liberali svoje urade, ker vsaka teh skupin šteje več ko deset poslancev. Kaj pa Slovani, ki jih je pet, Nemci, ki so samo v štirih?

Poslanci tistih strank, ki štejejo v zbornici manj kot 10 zastopnikov, grede v tako imenovano »mešano skupino«. Tako so prišli Slovenci avtomatično v mešano skupino, ki šteje 25 udov, ker so v nji razen 5 Slovencev še 4 Nemci, 4 Sardinici, avtonomisti, 8 republikancev

in posamezniki, kakor neodvisni socialist Canepa, bivši prvi minister Nitti.

Kako so nas opeharili republikanci in Sardinici

2. Te skupine so važne v dvojnem oziru. Vsaka skupina določuje, seveda z odobrenjem strankinega vodstva, svojo parlamentarno politiko. To je kajpada mogoče samo v skupinah, ki so v njej poslanci ene in iste stranke, a v mešanem klubu, ki sestoji iz najrazličnejših elementov, je v tem pogledu obstoj skupine brez pomena. Pač pa imajo skupine še drugo važno nalogo, namreč, da izvolijo izmed sebe po nekaj članov v stalne parlamentarne komisije, ki so: za notranje zadeve, zunanje zadeve, pravosodstvo, šolstvo, narodno gospodarstvo, vojsko in mornarico, javna dela, promet in za finance.

Mešana skupina je imela nalogo, da pošlje v vsako deveterih komisij enega člana. Parlamentarna navada in pravno tovarštvo bi zahtevalo, da bi se poslanci mešane skupine mej sabo zmešali in si prijateljsko razdelili članstvo v vse komisije; v nekatere komisije naj bi šli republikanci, v druge Slovenci in Nemci, v druge zopet Sardi in drugi posamezniki. Kaj pa se je zgodilo? Republikanci so se zmešali s Sardinici in s drugimi, tako da so preglasovali Slovence in Nemce. Tako smo ostali mi izven komisij.

Republikanci in zavezniki niso le prelomili parlamentarni običaj, marveč so tudi pokazali, da ne privoščijo zastopnikom 600 tisoč Slovencev in 200 tisoč Nemcev niti enega zastopnika v komisijah. Če bi bili republikanci laški fašisti, nacionalci ali liberalci, bi jim tega karkar ne zamerilo, ker bi ravnali pač po svojih načelih, toda da so to storili republikanci, ki se vsepovsod ponašajo s svojo pravico do napram vsem narodom, zlasti napram malim, h katerim spadamo menda tudi mi Slovenci, tega naš narod ne bo nikdar pozabil. Takoj drugi dan po te lepem dogodku pa je republikanski leader v parlamentu v dolgem govoru podarjal potrebo, da izkaže država Slovencev in Nemcem, ki prebivajo v mejah Italije, največjo dobrohotnost in pravico ljubezni, da bomo zares vsi enakovredni državljani. Kaj poredi »emancipazione«, ki je pisala doslej zares pravilno, na ta nastop njenih somišljenikov v parlamentu? Hic Rhodus, hic salta!

Slovenski in nemški zastopniki so slovesno protestirali proti temu moralnemu nasilju in odšli. Protestiral je v istem smislu tudi neodvisni socialist Canepa.

Verifikacijski odbor

3. V parlamentu je predsednik De Nicola imenoval verifikacijski odbor, ki ima nalogo potrditi izvolitev poslancev, pri čemer se ozira na morebitne proteste proti izvolitvi posameznih poslancev. Slovenci smo vložili protest proti istrskim in tržaškim volitvam. Ta verifikacijski odbor je sestavljen takole: socialisti 7, populari 5, demokratični liberalci 5, demokratični socialisti 3, fašisti, nacionalci, agrarci, republikanci, reformisti in liberalni demokrati po enega. Smo radovedni, ali bo odbor odobril izvolitev onih istrskih in tržaških poslancev, ki so bili izvoljeni z ognjem in mečem.

Reforma uprave

Strokovne organizacije skoraj vseh strok so v prvih povojnih mesecih izvajale znatne gospodarske pridobitve od svojih delodajalcev. Tudi javni namočeni bodisi državnih bodisi deželni in občinski so bili deležni marsikaterih poboljškov. Večina pa so si strokovne organizacije priborile zboljšanje svojega gospodarskega položaja s stavkami. Med javnimi državnimi nameščenci so zlasti železničarji dosegli velike prednosti pred drugimi, tako da so postali nekaki privilegiranci v množicah državnih nameščencev. Njihova velika in trdna organizacija je zamogla zlasti takoj po vojni pa vse do lanskega leta nastopiti uspešno proti svojemu delodajalcu t. j. državi, zastopani po vladi. Železniški promet pa je danes žila dovodnica v življenju modernih držav. Vsak zastanek tega prometa zadene obutno vse življenje. Zato je umevno, da so železničarji ravno vsled važnosti rednega ze-

ležiškega prometa zamogli izsiliti iz države razmeroma največje priboljške. Uslužbenci drugih državnih služb pa niso imeli tako uspešnega orožja v roki, zato so zaostali za železničarji, ki tvorijo še vedno elito med državnimi uslužbenci. Ta razlika in pa zares neznočna draginja je vzrok, da so pred kratkim stopili v stavko tudi uslužbenci upravnih uradov v vsej državi. Ta stavka se je končala s porazom stavkarjev, zakaj vlada je zmagala, ker je obveljala njena zahteva, da naj parlament odloča v tem vprašanju.

Vlada je namreč izdelala načrt upravnih reforme, po katerem se udeležijo tudi gospodarske zahteve upravnega uradništva. Gre se namreč za načelo, da je treba zboljšati celotno upravo in znižati stroške tega silno dragega in počasnega aparata.

Kakor vse uprave, ima tudi italijanska državna uprava dva velika nedostata: prvič je silno počasna in nesposobna, a drugič pa je zelo draga. Zato se je že davno pretehtavalo vprašanje o reformi uprave, ki naj odpravi te velike pomanjkljivosti. Stavka državnih nameščencev je morda pospešila rok, v katerem naj se prične pretresovati tozadevni vladni načrt, ki ga že proučuje parlamentarna komisija.

Vladni načrt obsega 12 členov in njegov namen je izpremeniti v temeljih upravni sestav, onemogočiti v bodočnosti stavke državnih nameščencev in ustvariti nove urade, ki bodo kos svojim nalogam.

V prvem členu zahteva vlada posobnost, da sme svobodno preurediti in poenostaviti upravno službo, zahteva torej prosto roko tudi glede odstavitev gotovega števila uradništva. Drugi člen govori o upokojitvi uradnikov; ta člen ne obsega posebnih izprememb razen te, da dobe odpušteni uradniki, ki nimajo še 5 let službe, odškodnino v znesku toliko letnih plač, kolikor let so v službi. V tem členu je tudi določba, ki pravi, da ima minister pravico odpustiti uradnike iz zdravstvenih ozirav ali vsled nesposobnosti in tudi nezadostnega uradniškega delovanja.

Kakor vidimo, sta ta dva člena precej trda. Po določbah teh členov bi imel minister absolutno oblast nad svojimi uslužbenci, katere bi smel po svojem preudarku poljubno odpustiti, odstaviti, premeščati itd.

Člen 3., 4. in 5. govore o začasnem odpuščanju nepotrebnega uradništva, člen 6. pa o odpuščanju provizoričnih nameščencev. Rok za odsvetevanje zadnjih pošte 31. decembra 1921.

Osmi člen določa začasne odredbe o gnotnih poboljških. To so najvažnejše točke tega načrta. Načrt v ostalem ni ne pravičen ne demokratičen in o reformi uprave pravzaprav ničesar ne govori.

Prvič se s tem načrtom ne doseže izenačenje vseh državnih uslužbencev, kar so ti poslednji po pravici zahtevali. Drugič to ni nikak reformna upravna sistema, temveč le nekako pooblastilo, da sme vlada ven metati, kogar hoče.

Razume se, da so državni nameščenci silno razburjeni vsled tega načrta, ki je v nekaterih ozirih še slabši od prejšnje pragmatike. Jasno je, da bodo z vsemi močmi vplivali na parlament, da ne sprejme načrta v tej obliki.

Tudi mi se ne strinjamo s tako reformo, ki ni reforma. Kaj se pravi slaba državna uprava, smo izkusili prav dobro tudi mi na Primorskem, odkar je ukrajnena deželna in občinska avtonomija in vlada povsod državni komisariji. S tem, da je državna uprava razširila svoj delokrog na deželne in občinske posle, je prinesla vse svoje slabosti tudi v ta. Koliko zla so napravili in še napravljajo pri nas nesposobni in nepotrební komisarji in občinski gerentije, to pač dobro vemo in imamo priliko opazovati vsak dan. Zatorej vrnite nam najprej naše deželno in občinsko avtonomijo. To bo za naše kraje najboljši začetek k zbolšanju uprave.

V slovenski družini slovenski jezik!!

vanje, ki je mogla sprejemati v njem kneginje, jela je zadobivati pristop v najlepšo družbo, njene hčere, v toaletah mladih princes, so imele prijateljice v prvih zagrebških hišah, a o nji sami, Krivošički, se je, kamor je prišla, vedelo, kdo da je in izkazovala se ji je čast. Ali, še ni bilo vse doseženo, najlepše je ležalo v bodočnosti, v nedoljni bodočnosti, ko se bo mogel Krivošič, pridobivši si dovolj imetja — ni več vpraševala, na kak račun — mogel umakniti iz kupčije, živeti kot pravi gospod od svojih dohodkov, in bo mogla ona, omožiti sijajno svojo hčer, sredi odličnega sorodstva, ponosno gledati okolo sebe in ji ne b. treba več trpeti, da bi gledali nanjo od zgoraj dol. Kakor da je vsa sila človeškega in naravnega prizadevanja po dovršenosti, povzdignit od stopinje do stopinje, v tej ženi prišla v tej obliki do izraza — tako je ona, hrepelena za enim samim: da se izkoplje iz tihega, skromnega kroga malih meščanov in da se popne višje, čim višje, da ne bo zadnja, marveč med prvimi.

Pa slednjič po kratkem času pol leta tako razočaratelj! Namesto višje: nazaj v tmino, morda še nižje, nego poprej. Kako je prišlo to? — se je vpraševala sedaj in vila roki, ko je hodila po sobi vsa iz sebe. Kdo bi bil mislil kaj takega, kdo bi bil mogel pričakovati niti v sanjah? Mnogo se je trošilo, to j. eres, mari pa ni kupčija donajala ogromnega dohodka v primeri s prejšnjim? Kam torej je šlo toliko denarja? Komaj da je videla pred seboj, v kaj se je trošilo — a ka mje šlo drugo? (Dalje prih.)

PODLISTEK

V. F. B.

V malem svetu (73)

Krivošiču se je megilo pred očmi od teh stevilk in lasje so se mu ježili. Kaj je delala njegova žena za njegovim hrbtom? Mesec za mesecem je ji dajal ogromne svote za hišne potrebe, svote, ki so provzročale, da je bila gajna ostajala prazna in so kupčijska plačevanja za stajala, a poleg vsega tega še toliko dolgovi, ki povečujejo pasiva za skoro pettisoč goldinarjev. V kakšne svrhe je trošila toliko denarja, v slaščice, oprave, gostije, klobuke in stvari poleg tistih tisočev, ki jih je izplačal on sam! In kam vse to in da on ni nič videl vsega tega? Ah, kaj je vedel on, kaj je ženska klobuk, kaj je ženska oprava, tisto drobno, fino in tanko, ki ne tehtja niti kilograma, a požira stotake! Kaj je on vedel o tem, kaka razlika je, živeti z rodbino petih, šestih glav skromno v dolnji lici kot mal meščan, ali pa živeti sredi mesta, v vrtincu družbe in odličnega sveta kot velik gospod! In vse to brez njegovega znanja, tatinski, od njegovega znanja in njegovega truda! O, mari je sam vrgel prišel v to ženo, da je njegove in otroke tirila v pogubo. Tedaj, lanskega leta, ko ji je tisti denar zavrtel možgane in si je začela gospodstva, se ji je dolgo upiral, a slednjič si je mislil: »Zakaj na fbi se ne navzili dobrega na stare dni. Mutili smo se dovolj in pridobili smo si, zakaj naj bi ne okužali kaj boljšega tudi mi dva in otroci? In on si je vse to pred-

Domače vesti

Poziv našega ženstva za pomoč Istri. Prejeli smo in radi objavljamo:

Dne 3. junija se bo vršila, kakor objavljeno, prireditelj na korist nesrečnih bratov Istranov. Tudi naše ženstvo hoče položiti svoje obolje in se sklenilo, sodelovati omenjenega dne in pripomoči k materialnemu uspehu. Odbor, ki se je sestavil v omenjeni svrhu dne 18. t. m., je sklenil, da se, kakor o sličnih prilikah v nedavni preteklosti, postavijo na obširnem vrtu svetovanskega "Narodnega doma" 4 pavilijoni, kjer bodo naše zavedne gospe in gospodične nudile gostom okrepčila v jedi in pijači, in sicer v 3 za to prirejenih pavilijonih. V četrtim pavilijonu bo srečolov, kjer bo poskušal lahko vsak za mal denar svojo srečo. Da bo gromotni uspeh čim večji, so prevzele odbornice ne baš prijetno nalogo, nabirati prispevke za opremo pavilijonov. Zato se obrača odbor naših gospa in gospodič s toplo prošnjo do vseh, ki so blagega srca, da darujejo kaj v navedene namene. Ni pač prijetno delo, katero so prevzele naše zavedne gospe in gospodične, posebno v sedanjih časih, ko se vrsti nabiranje za nabiranje in se vtegne še tako plemenito in blago dejanje krivo tolmachi. Toda časi so taki in žalobno ostanje tako še do nedolgovne bodočnosti. Navezani smo na pomoč blagodušnih in požrtvovalnih rojakov. Trkati moramo na njihove duri, da pridemo vsaj deloma v okom brezčestnim zahtevam sedanjih žalostnih časov. Naj to vpoštevajo vsi, do katerih se obračajo naše nabiralke in naj jih ne odslavijo praznih rok. Vsak se tako majhen dar bo hvalježno sprejel: pest sladkorja, kave, čaja, citrona, malo moke, da se pripravijo pecivo, mala igračka, galanterija za srečolov, nekaj kruha si skoro najprej ugrizne, utrga in da še revnejšemu, nego je on, kateri ima vsaj stredo nad seboj in ležišče, da si odpočije trudne ude. Nesrečnim žrtvam v Istri pa je vse uničeno ter mislijo z grozo na zimo v kateri bodo vse s podvojen silo pogrešali, ako jim ne pomoremo pravočasno. Obračamo se do premožnejših s iskreno prošnjo, da se, kakor že nešteto krat odzovejo našemu klicu ter darujejo po možnosti: pijače (vina, piva, likerjev) jestivin, (raznega peciva, kracice, sira, salama itd.), ali eventualni prispevek v denarju. Vsak navedeni dar je poljubnem obsegu je dobrodošel in se bo primerno uporabil. Zato še enkrat, dragi rojaki in bratje, ki ste se že tolikokrat prijazno odzvali našim klicem, ne odtegnite nam i sedaj radodarne svoje roke!

—Odprto srce — odprte roke
Imej za trpečega brata.

—a—
Fašistovsko-republikanska demonstracija zaradi dogodkov na Reki. Predvčerajšnjim so hoteli fašistovske skupine po mestu in prisilile trgovce, da zaprejo trgovine, a meščanstvo, da izvezi žalne zastave zaradi reških dogodkov. Zvečer se je vršilo v dvorani "Dante" fašistovsko zborovanje, po katerem so se napotili fašisti v vršali, pojoč svoje himne in s klici "Doli z Giolittijem!" po Korzu proti Bernem trgu, kjer so se sestali s kolono republikancev. Republikanski legionarji so nosili reško zastavo z žalnimi trakovi Obe koloni ste se združili ter korakali, pevajoč republikanske in fašistovske himne, po ulici XXX oktobra, po Oberdanovem trgu, po ulici Carlo Ghega, po Korzu Cavour in nato ob morju proti trgu Edinosti. Pred gubernatoratom je stal kordon orožnikov. Demonstranti so šli mimo gubernatorata živjajoč. Nekateri fašistovski gostje v kavarni "Speechie" so pozdravili demonstrante z govori. Od tukaj so se demonstranti napotili proti ul. Cesare Battisti, kjer pa so jih stražniki razpršili. V ulici Ginastica je padlo nekoliko streliv, ki pa niso zadeli nikogar. Ponoči se je vrnil v mesto relativen mir.

Natakarstva stavka se nadaljuje. Včeraj se je vršilo v Delavski zbornici zborovanje, na katerem se je sklenilo po dolgi in burni razpravi, da se bo vršilo danes glasovanje, ali naj natarki vztrajajo pri stavki, ali pa naj se vrnejo na delo. Razni govorniki so poudarjali, da je trditve gospodarjev, da so natarkarji odpovedali delovno pogodbo, neresnična. Tajnik Delavske zbornice Cavarocchi je ostro napadl proti tajniku Italijanske Delavske zbornice, ki ga je obtožil demagoštva. Poročal je razen tega o pogovoru z generalnim civilnim komisarjem, ki je priznal, da so bile poudarjene s strani delavstva precej velike poudarjal je končno, da je profi napovedanemu današnjemu glasovanju in da bo Delavska zbornica morala izklicati natarkarje, če bi ti s svojim glasovanjem povzročili neuspeh stavke.

Popravek. V včerajšnji številki "Edinosti" se nam je vrnila neljubna pomena, ki so naša čitatelji gotovo že sami popravili. Odstavek brzojavke "Demonstracije na Reki" itd. od besede "nečemo se hvaliti" ... do besede "v vnanji politiki" spada v brzojavko "Po demitaciji Giolittijeve vlade." — Kdo bo Giolittijev naslednik? In sicer v tretjo kolono odzgoraj, po stavku: V pogovoru z urednikom lista "Messagero" je izjavil Mussolini med drugim: "Rojski fašisti upoštevajo gostilno 'Treviso' v ulici Udine. Včeraj, ob prvih jutranjih urah, je vdrila v gostilno 'Treviso' v ulici Udine št. 61 večja gruča rojanskih fašistov, ki so po gostilni razbili vse, kar jim je prišlo pod roko in povzročili s tem lastniku gostilne ogromno škodo. Po gostilni so fašisti tudi streljali s samokresmi in metali bombe.

Ko so izvršili fašisti svoj čin, so nemoteno odšli. Varnostni organov ni bilo nikjer. Ker se ni prijavil do včeraj še nihče na rešilni postaji in v mestni bolnišnici, se ne ve, koliko oseb je bilo ranjenih pri tem napadu. Fašisti so razširili glas, da so opustošili gostilno zaradi tega, ker so se zbirali v njej "nevarni komunistični zarotniki".

Iz tržaškega življenja

Čudna so pota našega življenja ... Včeraj popoldne je stopala po pomolu "Teresa" priprosto oblečena ženska s povešeno glavo in bledega lica: njeni koraki so bili počasni in težki, kakor da bi se odločevala na dolgo, čudno pot ... Tupatam se je za hip ustavila in se zagledala v teške misli: misli so morale biti v resnici težke, kajti ženska si silile solze v oči in ji kapale po bledelem licu. Videti je bilo tudi, kakor da hoče neznanca zadrževati solze: ali ni se jih mogla ubraniti.

Medpotoma je večkrat vzdihnila. Ko je dospela do konca pomola se je zopet za hip ustavila ter se zagledala v morje, ki je zagajalo svoje penete valove ob pomol. V skrajnem obupu se je nagnila čez obal in se vrgla v valove.

To so pa zapazili neki mornarji, ki so se nahajali ob tistem času na nekem bližnjem parniku. Skočili so v čoln in hiteli nesrečnico na pomoč. Po dolgem trudu se je posrečilo mornarjem povleči žensko na suho. Na lice mesta je prišel zdravnik rešilne postaje, ki je dal neznanici prvo pomoč ter jo dal nato odpeljati z avtomobilom rešilne postaje v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v II. oddelku. Iz raznih listin, ki so jih našli pri ženski, je razvidno, da se piše Antonija Romano, stara 37 let, stanujoča v ulici Murat št. 5. Vzroki, ki so dovedli Antonijo do tega koraka so baje družinske razmere. Njeno stanje ni nevarno.

Z okna prvega nadstropja je padla včeraj jutraj okoli 9. ure 7 letna Silvana Segulin, stanujoča v ulici Media št. 18 ter dobila pri padcu več nevarnih notranjih poškodb. Na lice mesta je bil telefonično pozvan zdravnik rešilne postaje, ki je dal nezvestnici delično prvo pomoč ter jo dal nato odpeljati v mestno bolnišnico.

Vesti iz Istre

Iz Boljuna nam pišejo: V nedeljski "Edinosti" je mimogrede omenil dopisnik naš pevske zbor, a pikreje se je te zadeve dotaknil dopisnik v četrtkovni številki od 23. 6. Dovolite tudi meni, gospod urednik, par besed. Zvečer sem imel pero v roki, a vsakokrat mi je neka nevidna moč porinila roko v stran; morda bom pa danes srečnejši.

Naše pevsko in bralno društvo se imenuje "Prešeren" in obstaja že dolgo, recimo dvajset let.

Imamo pa tudi zavedne narodne pevce, ki že čez šestdeset let pojejo narodno pesem in njih glas se je razlegal tudi na raznih taborih, ki so jih naši očetje priredili na Kranjskem in Primorskem.

Pred 1½ letom ali približno 1½ letom po zaključku svetovnega klanja smo imeli občni zbor in na tem tudi dosledno izvolili odbor. Za predsednika smo izvolili najmočnejšega in najtežjega moža v vasi v dobri veri in s trdnim prepričanjem, da more le močna roka voditi Prešerenovo ladjo v sedanjih težkih časih. Za podpredsednika smo izvolili ljubitelja sladke trine kapljice, ker le bog Bah nam zamore vlivati veselje v naša žalostna srca. Tudi blagajnika smo izvolili, ki naj bi nam polnil blagajno, kakor izvir Rižane mlinjsko strugo. Imamo tudi druge zelo čestite odbornike, ki naj bi zelo veselo opravljali poverjene jim posle. Imeli smo tudi pevke vaje, ki so se jih — resnici na ljubo bodo povedano — pevske vestno udeleževale. Cast, komur čast, — pa mirna Bosna.

Besede mičejo, vzgledi vlečejo. Pri nas pa to ne velja; menda ga res ni pravila brez izjeme. Sosednja društva v Ricmanjci, Borštu, Dolini in drugod so celo ponovno priredila veselice. Tu pa noče nič "mikati" in nič "vleči".

Pripravljali smo se za ustanovitev Ljudskega odra še v avgustu 1919, a fašisti so skoraj dve leti kasneje, t. j. v maju 1921, zaman iskali tajnika Ljudskega odra, niso ga našli.

Ustanovilo se je tudi "Srenjsko pevsko društvo", ki se pa tako lepo razvija kot Prešerenovo. Imeli smo tudi nekoliko dobro obiskanih "nerodnih" plesov, brez trikolore pa tudi brez trobojnic. Prvih nismo hoteli, drugih nismo smeli. Sedaj sta pa začutila potrebo dva "fanta od fare", katerih eden je bil celo v narodni armadi, da se razobesi trikolore. Ker se pa boje, da bi na solncu pobledele in ker orožniški "brigadirje" prihaja še le zvečer v vas, jo razobesijo komaj po solnčnem zahodu na občinsko murvo. Pravijo, da bo morala na dan plesa vzhitati "una cinquantina di nostre tricolore". Sicer pa pravijo, da so sklenili trikolorni ples zavedna dekleta in zavedni fantje bojkotirati.

Naši zavedni mošče pa sedaj kosijo in spravljajo seno, pokadijo v senci kako cigareto, a za take malenkosti se niti ne zmenijo.

Nekaj zgodovine idrijskega rudnika

Pri seji se je sklenilo, naj se Scopoli odstavi, saj itak ni zmogel za deželne uradnika in ljudje nimajo do njega zaupanja, veliko več velja kirurg Gut, ki tu že dolgo z uspehom zdravi ljudi.

Bratovska skladnica bi onih 700 gl., katere sedaj plačuje Scopoli, lahko bolj obrnila in s sedanjim padarjem in lekarnarjem bi bili zadostno preskrbljeni.

28. decembra 1757. je cesarica zadovoljevala. Sartori se oprosti, ker so napadli na njega nutemeljeni, Scopoli dobi ukor.

Ponavljale so se male praske, ki pa niso toliko pomena. Leta 1763. prosi Scopoli pri dvorni kamori za 2 mesečni dopust. Idrijski slabi znak mu ne ugaia; zdravniki mu svetujejo, naj se na dunajski kliniki posvetuje o svoji bolezn. Dopust je dobil, a v tem času je pa na Dunaj dospela prošnja za stalno upokojenje, ki je bila od tuje roke pisana. V prošnji je rečeno, da je 9 let tu naporno delal, da je v tem času 2600 rudarjev zdrvil, nekatere v več ur oddaljenih strmih hribih. K tem je moral tudi v slabem vremenu peš hoditi. V prostih urah študira naravoslov. Kranjske, kar je bode gotovo na korist države, kar spričuje njegova tiskana knjiga o rastlinah Kranjske, katero je cesarici podaril. Upal je radi tega, da po 9 letih vendar dobi kako boljše mesto. Zrak tu škoduje, je njemu kakor družini. Izgubil je prvo ženo, nekaj otrok, dober del svojega premoženja, zadovoljnosti in blaženosti, a je potrpežljivo vse nosil in tiho upal na boljše. Po zdravniškem spričanju je njegovo zdravje omajano in radi tega je prišel na Dunaj. Prosi cesarico, ko naj mu vsaj 400 gl. penzije dovoli do onega časa, ko dobi kako drugo službo. Do takrat bo pa še študiral na korist visokega erarja.

Ko je dobil Sartori prošnjo v roke, je poročal, da mu o kakih boleznih ni nič znanega, tudi o kakih drugih težkočah ne ve. Pred odhodom je pač Scopoli prosil ljubljanskega zdravnika dr. Kucca naj bo za Idrijo pripravljen, a ga ni bilo treba klicati. Kirurg in lekarnar sta vse zmagala. Če se Scopoli vpokoji, mora drugi zdravnik v Idrijo; če se pa zopet vrne, se ne bo dolgo držal pri rudniku, on je zgubil vse veselje do svoje službe ne uživa zaupanja pri ljudih; najbolje je, da se mož vpokoji.

Tako vidite, gospod urednik, je v našem zavednem Boljuncu. Tudi godbe na orkestron ne manjka. — Eden za več Boljuncanov.

Vesti iz Gorike

Iz Dornberga. Zupanstvo občine Dornberg vabi vse one, ki so pristojni v dornberški občini, a prebivajo izven nje, da pošljejo občinskemu uradu do 10. julija t. l. svoje natančno izpolnjene družinske liste (ime, priimek, očetovstvo, materstvo, dan in kraj rojstva, sedanje opravilo in bivališče). Te liste rabi zupanstvo za sestavo izkaza oseb, ki so v smislu št. 6. germanske pogodbe zadobile italijansko državljanstvo po polnem pravu (di pieno diritto). — Izredni komisar: Josip Mrevlje, I. r.

Iz Sv. Lucije. Veselica "Narodne čitalnice" "Narodna čitalnica" pri Sv. Luciji ob Soči priredi v nedeljo, 3. julija ob 16.30 v dvorani gostilne "Mikuž" veselico s petjem in narodno igro "Domen" v petih dejanjih. K obilni udeležbi vabijo vabi

Iz Sebelja. V sredo dne 22. t. m. je umrl v Sebeljah cerkovnik Jurij Lapanja v starosti 87 let. Mož je začel s svojim 6. letom strelči pri maši, potem pa je skozi vse življenje do pred pol leta opravljal službo cerkovnika. Ni bil pa le cerkovnik, ampak on se je vdeleževal vedno tudi vseh javnih zadev v občini. Ko so našli predniki ustanovili leta 1884 tukajšnje bralno društvo, je bil pokojnik kot ustanovitelj. Ravno tako je bil prvi med ustanovitelji tukajšnje posojilnice, katero so ustanovili leta 1890. Podzupanj občine je bil od leta 1866. do leta 1905. nepretrgoma. Ni pa bil pri teh javnih napravah le z imenom, ampak je povsod tudi deloval, kajti mož je bil jako zmogel.

Kot nemuren narodni delavec je užival globoko spoštovanje pri svojih soobčanah. Naj počiva v miru!

Vesti iz Notranjske

Planina pri Vipavi. Barkovljanski pevci so prišli v nedeljo, 26. junija pod vodstvom doljubnega gospoda nadučitelja Starca tusem ter so pri boji službi mojstrsko izvajali Volaričovo slovensko mašo. Ljudstvo je kar strelalo. Cerkev je bila natlačena polna. Popoldne pa je donela slovenska pesem, da jo je bilo slišati po vsej goreni Planini. Kako lepa, bistra in jasna mora biti naša Adrija, da so njeni "Adrijaši in mejaši" tako bistri in jasni v srcu in v grlu. Kličemo: Iskrena hvala in na svidenje!

Vojsko-Čekovnik. V poročilu o izidu volitev na našem volišču je bilo objavljeno, da je dobil pri nas italijanski blok 3 glasove, kar je pa pomota. 3 glasove so dobili komunisti in ti glasovi so bili pomotoma objavljeni kot blokovi.

Kljub temu, da so dobili vsi volilci brez izjeme dan pred volitvami v kuvertah po pošti glasovnice italijanskega bloka z bedastim letakom vred, se naši ljudje niso nasedli laškemu spletkam, temveč so pokazali, da so in da hočejo ostati Slovenci. Jugoslovenska narodna stranka je dobila pri nas 216 glasov, komunisti 3 glasove.

Iz med vseh občin idrijskega okraja je bila najboljša udeležba na našem volišču. Volitve se je udeležilo 90% odst. volilcev (v Rimu, v središču 3000 letne kulture, le 42 odst.) In to kljub temu, da ni bilo pri nas nobenega shoda in da so imeli nekateri volilci iz Čekovnika nad 3 ure dolgo strmo pot, so naši volilci v polni meri izvršili svojo narodno dolžnost. Cast jim za to!

IVAN BALOH:

Moje večerne misli

(Odgovor Mladiki.)

Zajci so delikatesa. Blagor mu, komur se ob sedanjih draginjah obilno plode.

Prvega aprila prihodnjega leta bodo izdali vsi naši futuristi svoje: »Pojezije«. Ker jih pa nihče ne bo razumel, se bodo vsedli skupaj in obdovajali drug drugega, kateri med njimi je večji ...

Misli ni treba čitati na tešče, ker to za prazen želoled ni dobro.

»Umetnost« ima sedaj razna imena: simbolizem, impresionizem, espressionizem, naturalizem, futurizem, kubizem etc. Morda nam bodočnost prinese še — norizem.

Književnost in umetnost

Slovenska Matica je ravnokar izdala kot izredni izdaji dve knjigi in sicer: 1. F. S. Finžgar: »Razvalina življenja«, ljudska drama. — 2. Pavel Golia: »Pesmi o zlatolaskah«. Obe knjigi sta na prodaj v matični pisarni v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 7, II. nadst. Cena brošurama knjigama je 24 jugosl. kron, vezanina pa 30 jugosl. kron za izvod. Člani, ki so članarino za tekoče leto že poravnali, dobe po en izvod brošuranih knjig četrtino, po en izvod vezanih knjig pa petino ceneje.

V tem času pa so hoteli ustanoviti v Idriji »eine Lehrkanzel für den chemischen metallurgischen Unterricht«. Scopoli za to zve in štiri tedne potem, ko je nameraval Idrijo zapustiti, prosi za to službo in jo tudi 13. septembra 1763. dobi. Sartoriju se naroči, naj kupi za 1600 gl. Steinbergovo hišo — prej Fontanish — in za popravilo se doda še 1082 gl. 13 kr. Sola naj se čim prej otvori. Jamomerstvo in geometrijo naj predava Jože Mrak ali njegov adjunkt Bernard Šeber. Sartori odgovori, da se jamomerstvo že nekaj let v gradu poučuje. K pouku lahko pridejo praktiki in mladi rudarji; da se v teoriji pouče, v jami se pa praktično izvežbajo. Naj ostane to predavanje tudi nadalje v gradu. Mrak ima zato 300 gl. naj se mu še 200 doda.

Pozneje sta se k temu predavanju še priključili hidravlika in mehanika. Vse pa naj bode le za domače ljudi; tujeve ni treba jemati v šolo, ker je Idrija oddaljena od glavne ceste in ker stanovanj manjka in draginja plaši. Saj celo rudniški uradniki imajo le majhna stanovanja pri obilni družini. Vse se potrdi, samo Mraku se nagrada odkloni. 14. novembra 1763. je začel Scopoli s predavanjem. Slušteltji so bili začeti: koma Josip baron Seenus, Anton Mrak, Josip Leithner, Josip Kraus, Ignacij pl. Kossen in Mihael pl. Evershaffen ter Franc Lampe. Drugi mesec prosi Scopoli, naj se mu napravi še kemični laboratorij. Za material in korespondenco prosi 200 gl. in slugo bi tudi potreboval. Ko dostavijo prošnjo Sartoriju z opombo, naj se izrazi o tem, pove, da bi vsa naprava stala 1606 gl. Predlagal je, da bi bilo bolje, ako bi se vse to omislilo v gradu. Tam je že tako preskušalnica — Probergraden —, kjer se tuje kovine po zimi k večjemu enkrat na mesec preiskujejo. Tu ima na razpolago vse mogoče. Laboratorij se napravi lahko tudi v lekarni, kjer je že peč, če ni drugače tudi v pritličju Steinbergerjeve hiše, nikakor pa ne v prvem ali drugem nadstropju, kakor Scopoli želi, ker je nevarno radi ognja in bi bilo adaptiranje predrago, saj bi vse stalo 4488 fl. Treba pač štediti, ne pa kakor Scopoli dela, ki je kar na svojo pest naročil španska zapirala pri oknih, ki bodo stala 53 fl., katere bo moral rudnik plačati. Oggle, instrumente, retorte, posode in dr. dobi Scopoli pri rudniku, sluge ne potrebuje, ker mu delavec pri preskuše-

Redne publikacije za tekoče leto, 4 po številu se tiskajo in bodo kmalu gotove.

Pavel Golia: Pesmi o zlatolaskah. Izdala Slov. Matica, cena broš. 24 jugosl. kron. — Golia je sicer zakasnel, toda zelo krepek pogled Zupančičevega vpliva. Bolj pesnik filozofiranja, ki se bori s stvarino, nego oblikujoč in ugnetajoč pesnik gledanja. Vedno mu zabriše plastičnost njegovih verzov miselni refleksi, toda tudi tu ga problem ljubezni v raznih odsevih in problem življenja v raznovrstnih odsekih samo bolj vznemirjata, kakor silita do razglabljanja. Pretežno zveni iz njegovih verzov pesem o moški nestalni, usodepolni ljubezni in ženski vdanosti. Golia ne rešuje življenjskih vprašanj dogmatično, v bleisku enotnega filozofskega nazora, temveč gradi življensko utrinke v hipu, kakor bi skladal mozaik. Njegova osebnost stoji jasno v njegovih verzih, toda enotna slika to ni. Najboljše so njegove pesmi tam, kjer je čisto lirčno razpoloženje, kjer samo odgrinja mističnost bivanja, ves tajinstveni odnos ljubečih src. V reševanju magdalenkega problema pa ni prišel daleč. Od Dostojevškega dela vrsta do Jeruzalemovke je že pisala z enakimi zaključki, a močnejši črki in opustošenosti zlorabljenih src. Poln, čisto samonikel izraz je v zbirki bolj redek, toda dokazuje Golijevo vero v umetnost. Formalno bi Golia imel opraviti z Levstikom radi rim, ako bi ta še živel. Komur je za lahko lirčnost in zabrisano, bolj sanjarsko občuteno, nego plastično gledano mističnost, bolj pri vrhu nakazano nego do zadnjih groz preživeto življensko skrivnost, bo to knjigo z veseljem prebral, velikih umetniških iznenadenj sicer ne bo doživel.

Najnovejši smeri v umetnosti. Boljševiški moskovski »Novij Put« poroča o umetnosti v sovjetski Rusiji. Tu izveemo marsikaj zanimivih stvari. »Gledališka umetnost se kljub vsej gospodarski mizeriji intenzivno goji. Tu obstajata dve smeri. Ena teži za tem, da se gledališče kot tako sploh odpravi in »spoji popolnoma z življenjem« (Teža, odkritosrčno rečeno, ne razumemo). Druga smer gre za tem, da se pozornost osredotočuje na zunanje dejanje v nasprotju z notranjim razvojem. Tu se polaga največja važnost na gesto, na igranje in njihovo tvorilne možnosti in na dekoracije. Zanimivo je, da se v tem gledišču med drugim igra znani skoki in skoki katoliški misterij francoskega pisatelja Claudela »Veselo oznanjevanje«. — Kar se tiče slikarstva, je ena struja za to, da se »slikarstvo kot samostojna veja kulturnega življenja sploh uniči in spoji z življenjem« (tudi to je precej nerazumljivo), druga pa je za to, da se ohrani. Najnovejša šola v slikarstvu se zove suprematizem, ki je reakcija na kubizem. Suprematizem ne upodablja več realnih predmetov, na čemer sloni kubizem, in se tudi odreja vsaki prostornosti. Na tem polju se odlikujeta zlasti Maljevič in Ljickij. Rodzenko pa slika tako, da se zdi, kakor da bi se vpodobljeni predmeti bližali in oddaljevali. — V kiparstvu je najbolj zanimiv načrt za spomenik internacionalni, ki ga je napravil Tatlin. Spomenik predstavlja tri ogromne kubuse, ki so postavljeni drug na drugega v obliki spiralne linije in so izdelani iz jekla in stekla. — Kar se tiče pesništva in literature, pa vlada v Rusiji strašno pomanjkanje knjig, tako da se morajo dela razširjati v rokopisu.

Gospodarstvo

Tretji mednarodni velesemenj v Pragi. (Konec.) Vodstvo se trudi nakupovalcem ugoditi v vsakem obziru. Med razstavo uradujejo na sejmiki sledeče pisarne:

I. Informacijska pisarna daje kupovalcem vse informacije glede razdelitve posameznih oddelkov in stojnic.

II. Trgovka pisarna daje kupcom pojasnila glede čehoslovaške trgovine, posebno kar se tiče izvoza in uvoza.

III. Pisarna za trgovino z inozemstvom daje vse informacije, kar se tiče na semnju sklenjenih pogodb s tujino.

IV. Tarifni oddelk daje pojasnila o carinah, formalitetah itd.

V. Veletržna borza posreduje ponudbe in povpraševanja ter izdaja posebni borzni časopis.

VI. Pošta, brzojav in telefon. V posebnem poštmem poslopu je kupcom 60 telefonskih zvez na razpolago.

VII. Tolmači dajajo v vseh jezikih potrebna pojasnila.

VIII. Prevozna pisarna preskrbuje dovoz vzorcev na sejmische in odpelje nakupljeno blago.

IX. Zveza čehoslovaških bank izpelje v razstavi vse bančne transakcije in preskrbi vse potrebno glede tujih menjav.

X. Tiskovna pisarna izdaja celo leto v vseh jezikih sveta veletržni časopis, katerega bežejo z velikim zanimanjem v prvih trgovskih in obrtnih krogi in v katerem imajo oglašilne izborne uspehe. Da obiskovalci posamezne oddelke in izdelke, za katere se zanimajo, lažje najdejo, izide pri vsakem semnju katalog, v katerem so razstavljenci in njih blago

a) po oddelkih
b) po abecedi
c) po razstavljenih predmetih

zaznamovani in razdeljeni.

Omenjeni katalog, izide, kakor rečeno, v

nekaterih jezikih in obsega mnogo naslovov posameznih trgovcev in tvrdi čehoslovaške republike ter inozemstva.

XI. Stanovanjska pisarna preskrbi za male zneske ugodna in zdrava stanovanja v hotelih in zasebnih hišah. Vsakemu tujcu se prida spremljevalec, ki mu pokaže pridrženo bivališče.

XII. Kolodvorska služba. Na vseh kolodvorih se nahajajo med praskim semnjem informacijske pisarne, v katerih dajajo tolmači obiskovalcem po njihovem prirodi in vseh jezikih brezplačno potrebna pojasnila.

XIII. V veletržni pisarni zastopnikov tujih držav se dajejo obiskovalcem sejmische vsa potrebna pojasnila, kar se tiče drugozemskih semnov.

XIV. »Tribunal« (Razsodišče) Prške trgovske zbornice razsodi med kupcem in prodajalcem v vseh dvomljivih in nejasnih slučajih.

Čehoslovaška vlada, kateri je svetovna važnost tega podjetja za narodno-gospodarsko življenje dobro znana, ga podpira v vsakem obziru in nudi tujcem najraznovrstnejše olajšave. Posesniki razstavnih znakov in izkaznice imajo med razstavnih znakov in izkaznic železnica polovično vožnjo in prost vstop na razstveni prostor. Razen tega izdajajo zastopniki čehoslovaške republike v tujini »Viza« na potne liste po znanih pristojbini. Ravno tako so pripravljene vse mogoče olajšave, kar se tiče izvoza in uvoza na praskem semnju razstavljenega blaga.

Vodstvo semnja daje kupcem z največjim veseljem vsa potrebna pojasnila v važnejših slučajih in se trudi napraviti obiskovalcem razstave bivanje v Pragi v vsakem obziru kolikor mogoče prijetno.

Dodatek.

Praga spada k najrazvitejšim mestom Evrope ter ima celo vrsto zgodovinskih in arhitektoničnih stavb svetovne zgodovinske vrednosti. Čehoslovaška republika, zaradi njene naravne krasote povsod znana, ima več svetovnoznanih kopališč in zdravilišč, kakor so na primer: Karlovy Vary (Karlsbad), Mariánské Lázně (Marienbad), Františkovy Lázně, (Franzbad), Píšťany (Pöstyen), Jachymov (Joachimthal) z radiomifni kopeli, katere so znane daleč okrog itd.

Praska gostoljubnost je povsod znana in ostane vsakemu obiskovalcu trajno v spominu.

Velesemenje je v vsakem obziru tako urejeno, da ima tujec priliko z malimi izdatki in najkrajšem času poznati njegove izdelke in se seznaniti z vseh domačimi in tujimi izdelovalci najraznovrstnejšega blaga.

Kriza v italijanski tekstilni industriji. Večina italijanskih predilnic za bombaž se je zalozila za dobo enega do dveh let z bombažem po ceni 27 centov za funt. Bombaž na notrta sedaj v Ameriki 12 do 13 centov funt. V istem položaju se nahajajo predilnice za volno, ki so se tudi zalozile za daljšo dobo ob visokih cenah. Nekateri trdijo, da se napovedale konkurs, n. pr. tvrdka S. Pignoli & Co. v Bollognu.

Posledice ingoslovenske carinske politike v Avstriji. Prosti izvoz živil iz Romunije, Madžarske in Amerike je povzročil v Avstriji neverjetno znižanje cen. V Avstriji je sedaj splošno dovolj živil, ki so cenejša nego v Jugoslaviji. Dunajske trditve ponujajo mariborskim trgovcem moko po 250 K ceneje kot je jugoslovenska moka. V Gradcu so žemlje ceneje in boljše kot n. pr. v Mariboru.

Svinjski semenj v Mariboru. Iz Maribora poročajo: Na svinjski semenj v petek, 24. t. m. so prignali 146 ščetinarjev in 3 kaze. Cene: Plemenke svinje kg žive teže 24—26 K, polpitane svinje 26 K, mladi prašiči 6—8 tednov stari po 200—600 K, tri mesece stari 600—800 kron, šest mesecev stari 900—1300 K. Kupčija je bila živahna.

Promet skozi Sueski prekop za lansko leto izkazuje 4009 ladij, oziroma 17.574.600 ton. Na prvem mestu je bila seveda Velika Britanija z 2359 ladjami oziroma 10.838.800 tonami. Znana družba P. in O. (Peninsular in Oriental) sama izkazuje okoli 2 milijona ton prometa. Na drugem mestu je bila japonska tonazaž (358 ladij, oziroma približno poldrug milijon ton

Cene mesu v Sloveniji. Ker so v Sloveniji cene mesu odvisne od kakovosti blaga, so po mestih in na deželi zelo različne. Dobro volovsko meso se ne more sekati po isti ceni kot mršave stare krave in bik. V Ljubljani je najvišja prodajna cena za volovsko meso na trgu 30 K kg prvi del, 34 kron zadnji del. Za mesnice prima voli 32 K prvi del, 36 K kg zadnji del. Pričakovati je v kratkem ugodnejših cen.

Ljubljanski veliki semenj. Podaljšani rok za prijave razstavnikov poteče dne 25. junija. Potem se začne z dodelitvijo prostorov, pri čemer se bo sejmiski urad kolikor mogoče oziral na želje posameznikov.

Razstavišče je že planirano in se gradi betonski temelji za stavbe. Poslopje sejmiskega urada kakor tudi stavba, kjer bo za časa velikega semnja nastanjen brzojav, telefon in pošta, bo zidano in bo kmalu dograjeno. Ravno tako tudi hitro napreduje delo vrhnih stavb, ki se gradi drugod, pa se kasneje prenese na razstavišče in tam sestavi. Stranke, ki postavijo lastne paviljone, se pozivljajo, da takoj začne s pripravi, da bodo pravočasno gotovi. Zelo neugoden vtis bi napravilo, ako bi stranke dovažale svoje vzorce na razstavišče, ko se je veliki semenj že pričel; poleg tega bi dovažanje in prevažanje blaga oviralo posetnike sejmiska.

Razstavniki se ponovno opozarjajo, da sejmiski urad napravlja za stranke napisne table samo z navedbo imena in sedeža izločnika in tekočim številko. Ako si stranka želi napisne table s popolnim naslovom in označbo proizvodov v več jezikih, naj si jo da napraviti sama. Vendar smejo biti te table pritrjene le v notranjosti najetega prostora.

Na sejmiskem prostoru bodo postavljene posebne velike table, kjer razstavniki proti odškodnini lahko nalepljajo reklamne plakate. Zaradi tega naj se vsak založnik priloži tega sredstva reklame v kolikor mogoče izdatni meri. S tiskanjem sejmiskega kataloga se bo pričelo, čim bo dodelitev prostorov gotova in bo sejmiski urad imel tudi druge potrebne podatke na razpolago.

Cene na Angliškem so bile dne 30. aprila t. l. 128 odstotkov nad normalom, julija 1914, 1. junija pa le še 119 odstotkov, torej so kljub rudarskemu štrajku padle v enem mesecu za 9 točk. Pocenila so se posebno živila, osobito mleko in surovo maslo. Zanimivo je, da je kaj takega mogoče na Angliškem, kjer se morajo uvažati živila za večino prebivalstva, kajti kot je pred kratkim izjavil znani broderski magnat lord Inchappe, bi Angliška za lastnim pridelkom mogla preživljati le 15 milijonov ljudi, torej približno le eno tretjino svojih prebivalcev. Mogoče je pa to radi tega, ker so cene pomorskega transporta silno padle.

Ameriške železnice so v zadnjem času znizale plače vseh nastavitelcev za 12 odstotkov ter tudi drugače izkušajo skrajšati svoje izdatke. Na drugi strani pa nočejo ničesar slišati o znizanju tarif, kar bi brez dvoma ugodno vplivalo na razvoj železniškega prometa. Karakteristično za ameriške prometne razmere je dejstvo, da je začetkom t. m. še vedno bilo nezaposlenih okoli 420 tisoč železniških vozov.

Vodne sile na zemlji. Celotna energijska potreba naše zemlje se ceni na 120 milijonov H. P. (konjskih sil). Od tega je krilo samo 20 milijonov H. P. z vodnimi silami, dočim je na celi zemlji na razpolago za okrog 745 milijonov H. P. vodnih sil. Od tega odpade na Evropo okoli 65 milijonov H. P., torej na vsakega prebivalca približno 0,27, na Afriko 160 milijonov (na prebivalca 1,14), na Severno Ameriko 160 milijonov (na prebivalca 1,27), na Južno Ameriko 94 milijonov (na prebivalca 5,25), na Avstralijo 30 milijonov H. P. (na prebivalca 3,75 H. P.).

Vendar se vse te vodne sile radi nestopnosti ali raznih drugih ovir ne morejo izrabiti. Toda tudi če vzamemo od 745 milijonov H. P. vodnih sil celi dve tretjini proč, še ostane več kot preveč za potrebo naše zemlje.

V Jugoslaviji imajo za svojo potrebo nad mero vodnih sil, ki se čakajo v veliki večini izkoriščanja. V sami Sloveniji es izkoriščena nad 40.000 H. P. Falska elektrarna proizvajala spomladi in jeseni, ko je dovolj vode, okrog 35.000 H. P. na dan, a pozimi in poleti, ko je stanje vode nizko, le 18.000 H. P. Elektrarna si v času nizkega stanja vod pomaža z akumulatorji, v katerih zbere po dnevi, ko se elektrika ne rabi v toliki meri, dovolj elektrike za po noči.

V Franciji se od 6 milijonov H. P. vodnih sil izkorišča 1,5 milijona, v Nemčiji od razpoložljivega 1 in pol milijona 0,62 milijona. V Angliji se ceni vodna sila na 1 milijon H. P.; od tega se izrablja le 8 odstotkov. Italija izkorišča od razpoložljivih 5 milijonov le 26 odstotkov, Španija od 5,2 milijona 12 odstotkov, Švica od 2,5 milijona 24 odstotkov.

Oblike, v katerih nam narava nudi vodne sile, so zelo različne. V nekaterih deželah je obilo vodnih sil z močnim padcem, ki se dajo z malimi stroški prirediti za izkoriščanje, tako na Norveškem, kjer se od 11,9 milijona H. P. izrablja 1,36 milijona. Razpoložljiva vodna sila njagarskih vodovodov v Ameriki se ceni na 5 milijonov H. P. Izkoriščanje teh sil razmeroma ne bi bilo težko prirediti. Prireditve vodnih sil za izkoriščanje v Jugoslaviji, pred vsem v Sloveniji, je združena večina s precejšnjimi stroški zaradi po večini malega padca in neenakomerne množine vode v različnih letnih časih. — (Jutro)

Švicarski tečaj.

ZENEVA, 28. Lira 28'85, marka 8'1, avstr. krona 1'08, angl. funt 22'2125, fr. frank 47'5315 dolar 5'8975.

MALI OGLASI

UCENKA, pridna, dobra računarica, z zadostno šolsko izobrazbo, poštenih starišev, se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Reflektira se le na »Notranjke«. Ponudbe tozadevne na upravništvo »Edinosti« pod »Notranjka«. 1120

POROČNE SOBE, iz trdega lesa prodam od L. 2000.— naprej. Postelje od 135 naprej, žimnice od 60 naprej, vzmeti od 80 naprej. Via Fonderia 12, L. desno. 1122

BIKA plemenjaka, švicarske pasme, starega 18 mesecev, prodam. Škerl, Tomaj 56. 1121

GOLDINARJE, krone in srebro plačam več kot vsako drugi. Solonichio, via del Olmo št. 3, III. 1045

PRODAJALKA z večletno prakso, izvežbana v vseh strokah mešanega blaga, se sprejme takoj. Pri ponudbah naj se navede svoje zadnje mesto službovanja, ter se reflektira samo na boljše moč. Podlogar & Petelin, Sv. Peter na Krasu.

ZLATO IN KRONE plačuje po najvišjih cenah F. Pertot, via S. Francesco 15, II. 824

ZABICE, angleške ključavnice, ključ, mizar-ske klopi, pile, vijake, klešče, žreblje in žico ima na prodaj Zalogi železnine, Via Fabio Lilzi 17. 1097

KOVAŠKI pomočnik, vešč tudi strojnega in mehaničnega ključavničarstva, išče primerne službe. Ponudbe pod »Zmožen« na upravništvo. 1108

MODERNA gospodarska kuhinja je na prodaj v ulici Molino a vento št. 5. Interesenti si jo lahko ogledajo brez vsake obveze. 1115

ZLATO in srebne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Marzini 46 (v bližini drvenega trga). 25

POZORI Srebrne krone in zlato po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, Via Madonna 10, I. 740

NAZNANJAM sijavemu občinstvu, da sem poleg delavnice odprla tudi salon za izgotovljene zim-ske obleke in letne plašče ter raznovrstne obleke. Priporočam se za obilen obisk. A. Mer-molija Rieger, ulica Commerciale 3. 586

UBIRALEC in popravljalac glasovirjev in harmonijev. Pečar Andrej, Trst, via Coroneo 1. V. nad. 853

PRIPOROČA se dobroznana brivnica Josip Jerman, Trst, ul. XXX. Ottobre 14. (37) št. 238. (518)

Razglas

Da se sestavi izkaz državljanov, ki na temelju St. Germainске mirovne pogod-be dobe polnim pravom italijansko dr-žavljanstvo, se vabijo oni, ki spadajo v tukajšnjo občino, a prebivajo v drugih občinah, da pošljejo do 8. julija t. l. tu-kajšnjemu županstvu družinski izkaz iz-dan od oblasti sedanjega bivališča.

ZUPANSTVO OBČINE MAREZIGE, dne 28. junija 1921.

Komisar: Kozlovič.

NAZNANILO.

Podpisani uljudno naznanjam sl. občinstvu, da sem prevzel Zastopstvo Singerjevih šivalnih strojev, karere bom prodajal proti jamstvu tudi na obroke!

Obenem priporočam svojo bogato zalogo žepnih in stenskih ur, budilk, uhanov, prstanov, veržic itd. po najnižjih konkurenčnih cenah

Krasna darila za birmo! Za obilen obisk se priporoča 511

H. Peirč

urar in zlatar v Postojni, Glavni trg, poleg šole, prej poštna hiša

A. De Masi & G. Sferza

Mavricija Wackvitz naslednik

Trst, ul. Torre bianca 32. Telefon 29-83

Velika izbira majoličnih in železnih peči, ekonomskih ognjišč in štedil-nikov. — Izbira majoličnih plošč za kuhinje, kopeli in closet

Velika zaloga plošč iz litega (tirol-iskega ali navadnega) železa in peči za ognjišča.

Zaloga cementa, cementnih plošč, pečic, raznjev, vrat iz litega že-leza vsake velikosti 13

NARAVEN BRINJEVEC 45%

prodaja v sodih kakor tudi v steklenicah v veliki ali majhni količini, po zmerni ceni fco. postaja Pula. 492

Tovarna za kuhanje žganja, Fasana pri Puli. Vzorci z navedbo cene se pošljejo na željo

Izvoz živil iz Jugoslavije

kakor kornice, fižola, moke, silv, krompirja in drugih deželnih pridelkov dobavlja le vagonске pošiljke najceneje vredka 463

Paternost & Remic, Ljubljana, Jugoslavija

Naslov za brzojavke PAREM Ljubljana.

ALOJZI POVH

Trst, telefon šte. 3-29

Piazza Garibaldi 3 (pri Barriera)

Največjo izbero daril za birmo dobite samo v trgovini Piazza Garibaldi št. 3, (prej Barriera)

ŠIRITE „EDINOST“

„Schichtovo milo“

znamka „JELEN“

Glavni zastopniki 473

FRATELLI FINZI

Trst, via Tintore 5 Telefon 1164

Naznanilo.

Čast mi je naznaniti cenj. občinstvu, da sem preselil svo o trgovino kož in čev-ljev v Vilo Nada, blizu Jadranske banke v Opatiji. — Istočasno javljam, da sem oskrbel skladišče z najtinejšimi in najboljšimi švicarskimi, pariškimi in tuzemskimi čevlji. Specialiteta: čevlji „BALBY“. — V skla-dišču imam tudi veliko zalogo kož grapon, wache, box, chevreau in vseh drugih čev-ljarskih potrebščin.

Priporočam se za mnogobrojen obisk 509

Vukelič Pava.

Upoštevajoč splošno padanje cen

sledim istim, čeprav v lasno zgubo, nudeč čist, starim in novim odjemalcem priliko, nabavit si po novih, brezkonkurenčnih cenah

pristna bela, črna namizna in izbrana vina. Obenem javljam, da se mi je posrečilo dobiti glavno zastopstvo in zalogo za Notranjsko ene najbuceljih in največjih tržaskih trdk S. H. Megari: Zganja, konjak rum, spir t. Vermouth, Marsala i. t. d. Brez-plačil vzorci s cenikom, samo trgovcem ozir. gos-tilničarjem, vedno na razpolago. Pridite pokušat!

Priporoča se domača trdka 499

Natenjavus - MILAN ŽNIDERŠIČ - Prestranek

10% popusta

Čevljarnica FORCESSIN, Trst,

Najboljši nakupovalni izvor OBUVALA za gospe, gospode in otroke

Se priporoča cenjenemu občinstvu z zjamčenim blagom, ki je neprekosljive trpežnosti. Stara in poznana tržška trdka!

10% popusta

Tiskarna „Edinost“ v Trstu

izvršuje vsa tiskarska dela točno in solidno

Prostori tiskarne se nahajajo v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20

JADRANSKA BANKA

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu